

Beskid Śląski

**Budowa geologiczna, kultura regionu,
atrakcje**

Nie tylko węgiel

Wielu Polakom pojęcia „Śląsk”, czy „województwo śląskie” kojarzą się jedynie z kopalniami, wielkimi zakładami przemysłowymi i wiecznym smogiem.

Jednak Śląsk to nie tylko węgiel. Na południu regionu wyrastają piękne Beskidy, które przy dobrej widoczności ujrzymy właśnie z silnie zindustrializowanej Wyżyny Śląskiej.

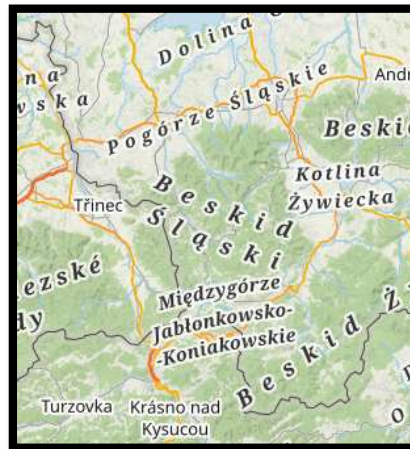

Beskid Śląski z hały w Kostuchnie (Katowice)

Kraniec Beskidów

Beskid Śląski jest zlokalizowany w Beskidach Zachodnich, które jak prawie cała polska część Beskidów leżą w Karpatach Zachodnich. Administracyjnie Beskid Śląski jest podzielony między Polskę, a Czechy, z czego Polska posiada znacznie większą ich część. Jego powierzchnia całkowita (wraz z wliczanym najczęściej Międzygórzem Janłonkowsko – Koniakowskim) wynosi 479,9 km².

Najwyższymi szczytami Beskidu Śląskiego są Skrzyczne (1257m n. p. m.) oraz nieznacznie niższa Barania Góra (1220m n. p. m.).

Dla Czechów najwyższym szczytem jest Czantoria (995 m n. p. m.), która leży na granicy polsko-czeskiej.

Co pod ziemią piszczy

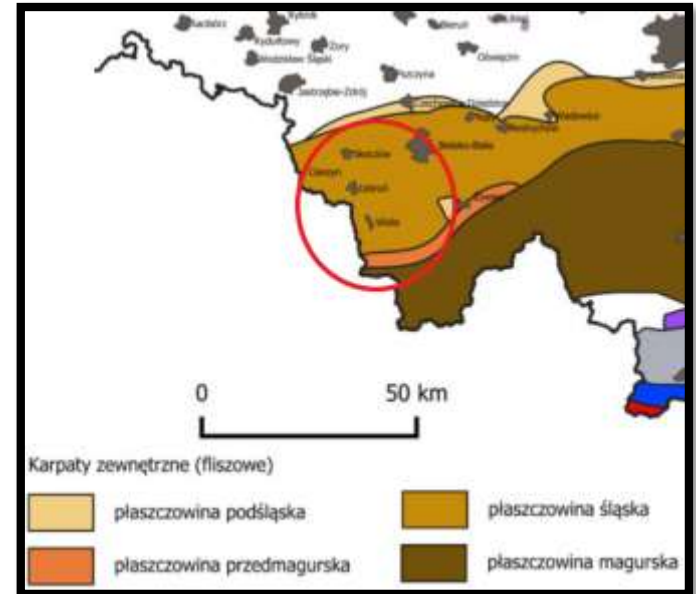

Beskid Śląski jest zbudowany ze skał osadowych tworzących warstwy (piaskowców, zlepieńców, łupków oraz margli), które wykształciły się na dnie morza zalewającego tereny południowej Polski od ok. 140 do 35 mln lat temu (noszą one miano fliszu karpackiego).

Warstwy skał osadowych w Dolinie Białej Wisłki

Mapa płaszczowin Karpat fliszowych

Podczas orogenezy alpejskiej zostały one wypiętrzone, a następnie jedne warstwy nasunęły się na drugie tworząc płaszczowiny (Beskid Śląski znajduje się w większości na nasuniętej płaszczowinie śląskiej).

Kamieniołom w Kamesznicy

Górną warstwę płaszczowiny, szczególnie w środkowej części i na południu regionu można podziwiać w postaci pojedynczych formacji skalnych.

Zbocza Gańczorki

Dorkowa Skała

Jedną z cech Karpat fliszowych jest występowanie jaskiń niekrasowych (tektonicznych), osiągających czasami znaczne rozmiary. Najdłuższa jaskinia w Beskidzie Śląskim (Jaskinia Wiślańska) ma 2275 metrów długości.

Przykład jaskini:

Niepozorne wejście do popularnej jaskini w Trzech Kopcach (długość 1254 metry).

Wnętrze jaskini w Trzech Kopcach - o typowym dla jaskiń tektonicznych, poszarpanym kształcie.

Beskid Śląski – Polskie „must visit”

Beskid Śląski jest z pewnością jednym z najpiękniejszych i najatrakcyjniejszych regionów Polski. Jest to miejsce, gdzie można zarówno wędrować po górach, jak i zwiedzać muzea, by doświadczyć góralskiej kultury oraz bawić się przy innych przygotowanych dla turystów atrakcjach.

Oprócz tego istnieje duża baza noclegowa obejmująca schroniska górskie (np. PTTK Barania Góra – Przysłop, PTTK Klimczok), agroturystyki, domki na wynajem oraz hotele.

Klimczok

Schronisko Górskie PTTK Stożek

Beskid Śląski jest szczególnie przyjazny turystom, którzy bardziej wolą łagodniejsze wzniesienia, niż góry wysokie (np. Tatry).

Przewyższenie jakie musi pokonać wędrowca, zwykle nie przekracza 500 metrów, które możliwe jest do pokonania nawet dla osób o mniejszej kondycji. Nie zmienia to jednak faktu, że ze szczytów rozpościerają się piękne widoki obejmujące okoliczne inne pasma górskie.

Panorama Tatr ze Skrzycznego, widoczna dodatkowo Babia Góra (po lewej) i Pilsko (po prawej)

Górale

Kultura mieszkańców Beskidu Śląskiego nie pochodzi ściśle od jednej grupy etnicznej. W Beskid zmierzali chłopci z Górnego Śląska, w poszukiwaniu beztroskiego życia wolnego od szlachty, dla której pracowali. Z drugiej strony w XVI w. przybyli na te tereny Wołosi, pochodzący z południa Europy – dokładnie z Półwyspu Bałkańskiego. Spotkały się więc elementy kultury zaczerpniętej z nizinnej i wyżynnego Śląska oraz kultury pasterskiej i szalaśniczej przybyłej z dalszych krain geograficznych.

W Beskidach co roku organizowany jest Tydzień Kultury Beskidzkiej (w tym m. in. w Wiśle)

Skąd
przybyli
Wołosi...

Stroje góralskie

Beskid Śląski posiada swój własny charakterystyczny strój, wyróżnia go od innych beskidzkich regionów:

- Panie noszą na sobie z wierzchu białą koszulę (tzw. *kabotek*) z czerwonymi haftami, niebiesko-granatową zapaskę (zwaną *fortuchem*), występującą również często ze zworkami oraz *kyrpce* na nogi. Zimą odziewały *kożuch*. Na głowie zawiązują wstążki (mężatki dodatkowo czepek i chustkę).
- Panowie natomiast na głowę zakładają jasny kapelusz. Tak samo jak dziewczyny na nogach mieli *kyrpce*. Za spodnie robiły im jasne *portki*, a górę stanowiła długa biała koszula i założona na nią czarna lub czerwona kamizelka (*bruclik*). Zimą dodatkowo zakładano *kożuch*.

Muzyka górska

Górale zamieszkujący Beskid Śląski jak i inne regiony Karpat wyróżniają się swoją muzyką od innych społeczności.
Do instrumentów górali śląskich zalicza się między innymi:

Gajdy
(dudy śląskie)

Piszczałki

Róg

Trombita

Okaryna

Tradycje pasterskie

Wypas owiec w Beskidach należy do tradycji wołoskich. Baca, stróżujący swe owce na hali (górskiej polanie) zwykle przebywał tam od kwietnia do października, schodząc na okres zimowy razem z owcami do doliny, gdzie zwykle przebywała reszta rodziny.

Uroczyste wejście (wiosenne) i zejście (jesienne) bacy razem w owcami z hali nazywane jest redykiem.

Redyk wiosenny w Koniakowie

Hala Barania (Beskid Śląski)

Beskid Śląski latem

Wieża widokowa na Baraniej Górze

Otwarta 28 września 1991 r. wieża
ma 15 metrów wysokości

Kaskady Rodła

Wodospady i progi wodne
w Dolinie Białej Wisłki

Beskid Śląski latem

Malinowska Skała

Wyjątkowa formacja skalna na szczycie góry (1152m n.p.m.), zbudowana ze zlepieńców

Jaskinia Malinowska

Zabezpieczona i udostępniona turystom ma 230 metrów długości

Beskid Śląski latem

Górski Park Równica

Rodzinny park zlokalizowany
w Ustroniu z wieloma atrakcjami
(m. in. tor saneczkowy)

Kolejki linowe

*Wiele ośrodków
narciarskich udostępnia
swoje wyciągi również
latem*

Kolej Linowa
Czantoria

Wyciąg
narciarski
Soszów

Okres zimowy

Beskid Śląski jest równie często odwiedzany przez turystów zimą. Od grudnia do końca marca trwa tutaj sezon narciarski, w czasie którego szczególnie oblegane są miejscowości Ustroń, Wisła, Istebna i Szczyrk. To tam właśnie znajdziemy główne ośrodki narciarskie.

Szczyrk Mountain Resort
– największy ośrodek narciarski
w Polsce (długość tras wynosi ok. 40km)

Ośrodek narciarski
"Złoty Groń" w Istebnej

Okres Zimowy

Ośrodek Narciarski
“Nowa Osada” – jeden
z najpopularniejszych ośrodków
narciarskich w Wiśle

Trasy narciarstwa biegowego na
przełęczy Kubalonka

Muzea i inne atrakcje

Centrum Koronki Koniakowskiej

Tradycyjny wyrób koronki
w pięknych wzorach, ceniony na
całym świecie

Centrum Pasterskie w Koniakowie

Góralские ритуалы пастерские и wyrób
oscypków (górskich serków owczych)

Muzea i inne atrakcje

Chata Kawuloka

Stara chata góralska w Istebnej
wraz z dawnym wyposażeniem

Muzeum Beskidzkie im. A. Podzorskiego

Znajduje się w centrum Wisły
i wraz z małym skansenem
ukazuje chrakter
kultury góralskiej.

Muzea i inne atrakcje

Skocznia Narciarska w Wiśle
Malince im. Adama Małysza

O punkcie konstrukcyjnym K120
otwiera co roku Puchar Świata
w skokach narciarskich

Chlebowa Chata

Dawne życie na obszarach
wiejskich Beskidów

Beskid Dziękuję za uwagę

Wykonał: Artur Iskra
Klasa 1c2
nauczyciel geografii – mgr Katarzyna Obrochta

Źródła

https://books.google.pl/books?hl=pl&lr=&id=IRw3GmF33bAC&oi=fnd&pg=PA11&dq=beskid+%C5%9Bl%C4%85ski&ots=sTMF7N7PIK&sig=7RjoaAWW5MMrQp2kpXxHwoW1YHg&redir_esc=y#v=onepage&q=beskid%20%C5%9Bl%C4%85ski&f=false

<http://beskidslaski.pl/o-regionie/>

<http://www.turystykakulturowa.org/ojs/index.php/tk/article/view/1347/1112>

<https://docplayer.pl/58471656-Wycieczka-geologiczna.html>

<http://czerwonymprzezbekid.blogspot.com/2017/01/woosi-cz1-skad-u-nas-gorale.html>

https://bazhum.muzhp.pl/media/files/Rocznik_Muzeum_Gornoslaski_Park_Etnograficzny_w_Chorzowie/Rocznik_Muzeum_Gornoslaski_Park_Etnograficzny_w_Chorzowie_r2014-t2/Rocznik_Muzeum_Gornoslaski_Park_Etnograficzny_w_Chorzowie_r2014-t2-s101-115/Rocznik_Muzeum_Gornoslaski_Park_Etnograficzny_w_Chorzowie_r2014-t2-s101-115.pdf

<https://www.slaskie.travel/article/1018819/beskidy-na-wypasie-czyli-o-tradycjach-pa>

<https://krajoznawca.org/kg27/87-xx-lat-wiezy-widokowej-na-baraniej-gorze>

<https://folklor.pl/kostiumy/stroj-gorali-beskidu-slaskiego/>

<http://www.ug.istebna.pl/?iArtykul=178&p=artykulyShow>

Grafiki

<https://www.google.com/maps/>
http://geostanowiska.pgi.gov.pl/gsap_v2/ObjectDetails.aspx?id=0957
<https://zywaplaneta.pl/beskidy-i-bieszczady/>
<https://mapa-turystyczna.pl/#49.61828/19.02283/11>
<https://zyciepisanegorami.pl/szyndzielnia-trzy-kopce-jaskinia-w-trzech-kopcach>
<https://www.wisla.pl/turysta/attractions/12>
<https://www.slaskie.travel/poi/2346/barania-gora>
<https://nieporannayoanna.pl/kaskady-rodla-wisla/>
<https://www.slaskie.travel/nature/1019411/11111111111111111112>
https://wisla.katowice.lasy.gov.pl/aktualnosci/-/asset_publisher/1M8a/content/jaskinia-malinowska-znow-udostepniona
<https://www.kamratowo.pl/przewodnik/gorski-park-rownica-ustron.html>
<https://www.czantoria.net/o-nas/>
<https://www.wisla.pl/turysta/attractions/126>
<https://www.szczyrkowski.pl/resort/o-osrodku>
<https://www.stok-narciarski.pl/zloty-gron/73-zloty-gron/info/2>
<https://www.stok-narciarski.pl/nowa-osada/90-nowa-osada/info/2>
<https://slaskie.travel/actively/15551>
https://nicelocal.pl/silesian-voivodeship/cultural_places/centrum_koronki_koniakowskiej/
<http://seroscypek.pl/centrum-pasterskie>
<https://www.istebna.eu/turysta/kurna-chata-kawuloka>
<https://www.istebna.eu/turysta/kurna-chata-kawuloka>
<https://www.wisla.pl/turysta/attractions/57>
<https://kierunkowo.pl/miejsca/skocznia-narciarska-malinka-im-a-malysza-w-wisle/>
<https://www.chlebowachata.pl/galeria>
<http://douglas-beskidzki-goral.blogspot.com/2015/06/podroz-do-wnetrza-ziemi-epizod-1.html>
<https://meteor-turystyka.pl/miejsce/klimczok>
<https://meteor-turystyka.pl/stozek.wisla.html>
<https://przegląd-turystyczny.pl/gory/284-beskid-slaski>
<https://dalekieobserwacje.eu/lomnica-widziana-ze-skrzycznego/>
<https://dzieje.pl/dziedzictwo-kulturowe/swieto-folkloru-w-beskidach-ruszył-jeden-z-najwiekszych-w-europie-festiwal>
<https://gorydlaciebie.pl/redyk-inne-imprezy-pasterskie/>
<https://ludowe.instrumenty.edu.pl/pl/instruments/show/instrument/4625>
<https://instrumentyludowe.prv.pl/piszczałki>
<http://ludowe.instrumenty.edu.pl/pl/instruments/show/instrument/4652>
<https://ludowe.instrumenty.edu.pl/pl/instruments/show/instrument/4861>
<https://muzyczni.pl/Okaryna-C-du-instrument-ludowy>